
STYRKELSE AF DEN DANSKE MODEL

I Socialdemokratiet mener vi, at den bedste danske opfindelse er Danmark. Det gælder også vores arbejdsmarkedsmodel, som er kendetegnet ved en høj organisationsgrad. Både for arbejdsgivere og arbejdstagere.

Betydningen af modellen er ikke til at tage fejl af. I modsætning til mange andre lande, som vi normalt sammenligner os med, har danske lønmodtagere fået en fornuftig andel i den velstandsfremgang, som de selv har bidraget til. Det skyldes, at både lønmodtagere og virksomheder organiserer sig og insisterer på at gå forhandlingens vej.

At finde hinanden i kompromisser, som på én og samme tid tager hensyn til samfundets sammenhængskraft og til vores konkurrenceevne. Sådan er arbejdsmarkedet blevet reguleret i godt og vel 100 år.

Arbejdsmarkedsmodellen – og i særdeleshed fagforeningernes arbejde for at sikre gode løn- og arbejdsvilkår – er en del af forklaringen på, at Danmark i international sammenhæng ligger i toppen. I Danmark er formueuligheden steget langt mindre end i de lande, vi normalt sammenligner os med. Blandt andet fordi lønmodtagerne gennem overenskomster er sikret pensionsbidrag. I et sådan omfang, at lønmodtagerne tilsammen nu ejer ca. 4.000 mia. kr. i pensionsformue.

Vi har heller ikke et stort lavtlønsarbejdsmarked som i Storbritannien, USA og Tyskland. Igen er forklaringen, at størstedelen af arbejdsmarkedet er omfattet af overenskomster, som sætter rammerne for løn- og arbejdsvilkår.

Så selvom vores model har mange år på bagen, leverer den stadig den dag i dag. Det gør den, fordi lønmodtagerne bakker op om den. Mere end to ud af tre lønmodtagere er medlemmer af en fagforening og derfor kan de gode resultater fastholdes og udbygges.

Men desværre er organisationsgraden vigende på visse områder. Det udfordrer ikke bare stabiliteten på arbejdsmarkedet, men også den retfærdige fordeling af værdierne i samfundet. Uden stærk organisering i lønmodtagerorganisationer vil evnen til at forhandle gode resultater for lønmodtagerne svækkes.

Det er en udvikling, som er svær at påvirke fra Christiansborg. Det ligger i selve modellen, at forhold på arbejdsmarkedet skal afklares af parterne – ikke af folkevalgte politikere. Derfor skal vi fra politisk hold være varsomme med direkte indblanding i vilkårene for partsarbejdet på arbejdsmarkedet.

Det betyder ikke, at vi slet intet kan gøre. For sandheden er, at politik i et vist omfang sætter de overordnede rammer for, hvordan den danske arbejdsmarkedsmodel virker. Det drejer sig om alt fra reglerne om dagpenge, arbejdsmarkedspolitik, skattelovgivning, virksomhedslovgivningen, pensionsregler, uddannelsespolitik og meget mere.

14 Oprettelse af et permanent arbejdsmarkedsråd til styrkelse af den danske model

Det er både en fordel for danske lønmodtagere og danske virksomheder, at arbejdsmarkedet i vid udstrækning reguleres af parterne selv. Det ændrer imidlertid ikke på, at lovgivningen på mange områder har indflydelse på rammerne for arbejdsmarkedet. Det stiller store krav til en meget tæt koordination mellem lovgiverne og arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationerne. Socialdemokra-

tiet ønsker at bevare og styrke den danske model. Det er helt afgørende, at samfundet bakker op om den danske arbejdsmarkedsmodel og sikrer organisationerne på arbejdsmarkedet ordentlige vilkår. Ikke mindst fordi arbejdsgivere og arbeidstgere i fællesskab løfter en række væsentlige samfundsmæssige opgaver.

Socialdemokratiet foreslår:

- **At der oprettes et permanent arbejdsmarkedsråd, som har til hovedformål at styrke rammerne omkring den danske model.** Rådet skal selvfølgelig bestå af arbejdsmarkedets parter samt repræsentanter fra det politiske system. Rådet skal både fungere som et rådgivende organ for relevante myndigheder og tage selvstændige initiativer til at belyse centrale udviklingstendenser på arbejdsmarkedet. Konkret skal rådet kunne gennemføre undersøgelser og analyser af udfordringer og udviklingsmuligheder for den danske arbejdsmarkeds- og aftalemodel, blandt andet ved inddragelse af arbejdsmarkedseksperter mv. Rådet skal endvidere arbejde efter en række forudbestemte pejlemærker, herunder at:
 - **Sikre en fortsat høj organiseringsgrad** – både på arbejdsgiver- og arbeidstagersiden.
 - **Modvirke pres på løn- og arbejdsvilkår i nedadgående retning** som konsekvens af stigende globalisering og konkurrence.
 - **Fremme produktivitetstigninger** gennem blandt andet mere omfattende efter- og videreuddannelsesaktivitet.